

Wymagania na egzamin kwalifikacyjny z teorii do klas wyższych niż pierwsza PSM II stopnia

Do klasy *II średniej lub II wokalne*:

Kształcenie słuchu:

1. Interwały proste i złożone.
2. Trójdźwięki durowe i molowe w przewrotach.
3. Trójdźwięki zmniejszone i zwiększone.
4. Dominanta septymowa w postaci zasadniczej i przewrotach.
5. Gamy molowe i durowe we wszystkich odmianach do 4 znaków.
6. Triada harmoniczna.
7. Kadencje: mała doskonała, wielka doskonała, plagalna.
8. Posługiwanie się nazwami solmizacyjnymi i literowymi dźwięków w kluczach – wiolinowym i basowym.
9. Umiejętność zapisania dyktanda jednogłosowego w kluczu wiolinowym (w tym pamięciowego).

Nauka o muzyce:

1. Uczeń potrafi rozpoznać i scharakteryzować w danym utworze podstawowe elementy dzieła muzycznego (melodyka, rytmika, harmonika, artykulacja, agogika, dynamika, kolorystyka).
2. Uczeń potrafi rozpoznać i opisać w danym utworze rodzaj faktury muzycznej i obsady wykonawczej.
3. Uczeń potrafi przedstawić sposób w jaki kształtowane jest dzieło, ewolucyjnie bądź okresowo. Potrafi wymienić i opisać podstawowe formy muzyczne operujące tymi rodzajami budowy utworu muzycznego.
4. Uczeń rozpoznaje współczynniki dzieła muzycznego takie jak: motyw, fraza, zdanie muzyczne, okres muzyczny.
5. Uczeń potrafi scharakteryzować podstawowe formy muzyki polifonicznej takie jak: fuga, kanon, przygrywka chorałowa, preludium polifoniczne, fantazja.
6. Uczeń potrafi określić aparat wykonawczy wykorzystany w danej kompozycji. Posiada podstawowe informacje na temat instrumentów, głosów ludzkich oraz zespołów kameralnych i orkiestrowych.

Zasady muzyki z elementami edycji nut:

1. Definicja rytmu muzycznego. Wartości rytmiczne nut i pauz. Przedłużanie wartości nut i pauz. Nieregularny podział wartości rytmicznych.
2. Definicja metrum muzycznego. Definicja taktu. Podziały taktów. Grupowanie wartości w taktach prostych i złożonych. Przekształcanie taktów.
3. Nazwy oktav, nazwy dźwięków. Klucze - definicja, grupy kluczy, nazwy kluczy, transponowanie melodii z klucza do klucza.

4. Budowanie gam durowych i molowych w odmianach.
5. Skala, gama, tonacja
6. Diatonika, chromatyka, enharmonia.
7. Budowanie i określanie interwałów prostych i złożonych. Budowanie i rozwiązywanie interwałów charakterystycznych w gamach durowych naturalnych oraz molowych harmonicznym.
8. Budowanie i określanie akordów (trójdźwięków i czterodźwięków)

Do klasy *III średniej*:

Kształcenie słuchu:

1. Interwały proste i złożone.
2. Trójdźwięki durowe i molowe w przewrotach:
 - a) trójdźwięki zmniejszone i zwiększone;
 - b) dominanta septymowa w postaci zasadniczej i przewrotach;
 - c) dominanta nonowa bez przewrotu.
3. Gamy molowe i durowe we wszystkich odmianach.
4. Triada harmoniczna.
5. Kadencje: mała doskonała, wielka doskonała, plagalna, zwodnicza, zawieszona.
6. Skale: kościelne, pentatoniki, góralska, cygańska, całotonowa.
7. Trójdźwięk z dodanym składnikiem.
8. Posługiwanie się nazwami solmizacyjnymi i literowymi dźwięków w kluczach – wiolinowym i basowym.
9. Struktury rytmiczne z wykorzystaniem ćwierćnuty z kropką, prostej synkopy i trioli oraz rytmów punktowanych.
10. Umiejętność zapisania dyktanda jednogłosowego w kluczu wiolinowym (w tym pamięciowego).
11. Umiejętność zapisania dyktanda dwugłosowego w kluczach - wiolinowym i basowym.

Zasady muzyki z elementami edycji nut:

1. Materiał z klasy I - patrz powyżej
2. Akustyka – dźwięk i jego cechy.
3. Chromatyzacja gam durowych i molowych.
4. System równomiernie temperowany.
5. Pokrewieństwo gam.
6. Skale poza systemem dur-moll - pentatonika hemitoniczna i anhemitoniczna, s. średniowieczne, s. cygańskie, s. góralska, s. całotonowa, s. dwunastodźwiękowa.
7. Artykulacja, ozdobniki i ich oznaczenia skrótowe.
8. Elementy dzieła muzycznego.
9. Określenia włoskie stosowane w zapisie nutowym.

